Evropský parlament
2024-2029

Výbor pro zahraniční věci

2025/2167(INI)

12.1.2026

NÁVRH ZPRÁVY

o doporučení Evropského parlamentu Radě, Komisi a místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku týkající se 81. zasedání Valného shromáždění Organizace spojených národů (2025/2167(INI))

Výbor pro zahraniční věci

Zpravodaj: Andrey Kovatchev

OBSAH

Strana

NÁVRH DOPORUČENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 3

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ 8

PŘÍLOHA: ZVEŘEJŇOVÁNÍ PODNĚTŮ 9

NÁVRH DOPORUČENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o doporučení Evropského parlamentu Radě, Komisi a místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku týkající se 81. zasedání Valného shromáždění Organizace spojených národů
(2025/2167(INI))

Evropský parlament,

– s ohledem na Chartu Organizace spojených národů,

– s ohledem na Smlouvu o Evropské unii (SEU), a zejména na články 21, 34 a 36 této smlouvy,

– s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (SFEU), a zejména na články 208, 214 a 220 této smlouvy,

– s ohledem na 80. zasedání Valného shromáždění Organizace spojených národů,

– s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN č. 79/318 ze dne 18. července 2025 o iniciativě OSN 80,

– s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN ES-11/7 ze dne 24. února 2025 o podpoře komplexního, spravedlivého a trvalého míru na Ukrajině,

– s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN č. 79/174 ze dne 17. prosince 2024 o svobodě náboženského vyznání a přesvědčení,

– s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN č. 79/1 ze dne 22. září 2024 o Paktu pro budoucnost,

– s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN č. 65/276 ze dne 10. května 2011 o účasti Evropské unie na činnosti Organizace spojených národů,

– s ohledem na zprávu generálního tajemníka OSN ze dne 18. září 2025 nazvanou „Shifting Paradigms: United to Deliver“ (Změna paradigmat: Společně dosáhneme výsledků),

– s ohledem na zprávu generálního tajemníka OSN ze dne 4. září 2025 o revidovaných odhadech týkajících se navrhovaného rozpočtu programu na rok 2026 a podpůrného účtu pro mírové operace na období 2025/26,

– s ohledem na zprávu generálního tajemníka OSN ze dne 31. července 2025 nazvanou „Report of the mandate implementation review“ (Zpráva o přezkumu plnění mandátu),

– s ohledem na své doporučení Radě ze dne 9. června 2021 k 75. a 76. zasedání Valného shromáždění Organizace spojených národů[1],

– s ohledem na závěry Rady ze dne 20. října 2025 o posílení strategického partnerství EU a OSN v oblasti míru a bezpečnosti: společných prioritách na období 2025–2028,

– s ohledem na závěry Rady ze dne 23. června 2025 týkající se priorit EU v rámci OSN během 80. zasedání Valného shromáždění OSN, září 2025 až září 2026,

– s ohledem na závěry Rady ze dne 27. ledna 2025 o prioritách EU v rámci fór OSN pro lidská práva v roce 2025,

– s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 20. března 2025,

– s ohledem na článek 121 jednacího řádu,

– s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A10-0000/2025),

A. vzhledem k tomu, že v současné geopolitické situaci je zásadně důležité prosazovat a posilovat mezinárodní řád založený na pravidlech a zajistit účinné fungování mezivládních organizací;

B. vzhledem k tomu, že mnohostranný systém čelí rostoucím hrozbám, jako jsou ruské útoky na globální strukturu pro mír a bezpečnost, včetně Rady bezpečnosti OSN (RB OSN), rostoucí vliv Číny a změna rámce pro účast USA v mezinárodních organizacích a škrty ve financování, které mají dopad na kritické oblasti, jako je humanitární pomoc, vzdělávání, zdravotnictví a budování míru;

1. doporučuje Radě, Komisi a místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, aby:

Ochrana a posílení multilateralismu

a) nadále podporovaly účinný multilateralismus, jehož jádrem je OSN, prosazovaly a bránily mezinárodní právo a dodržovaly pravidla a zásady Charty OSN, včetně svrchovanosti, územní celistvosti, politické nezávislosti, sebeurčení a ochrany lidských práv a základních svobod;

b) nadále neochvějně hájily dodržování, ochranu a naplňování všeobecných lidských práv, demokracie, lidské důstojnosti, rovnosti a právního státu v souladu se závěry Rady o prioritách EU v rámci fór OSN pro lidská práva v roce 2025;

c) znovu potvrdily zásadní úlohu mnohostranných organizací jako nepostradatelných platforem pro řešení konfliktů a globální správu;

Reforma systému OSN

[1] Úř. věst. C 67, 8.2.2022, s. 150.

d) podporovaly ambiciózní reformy systému OSN a prosazovaly reformní program iniciativy OSN 80 v zájmu zajištění účinnější, účelnější, transparentnější, finančně udržitelnější a reakceschopnější OSN, která je schopna řešit současné i nově vznikající globální výzvy;

e) prosazovaly komplexní reformu Rady bezpečnosti OSN s cílem učinit ji účinnější, inkluzivnější, transparentnější, demokratičtější a odpovědnější, zajistily, aby lépe odrážela současnou globální realitu, a vytvořily podmínky pro přísné omezení používání práva veta, pokud blokuje zásadní opatření OSN, s cílem toto právo v budoucnu zcela zrušit;

f) vybídly členské státy, aby koordinovaly svou činnost v rámci orgánů a agentur OSN a aby usilovaly o reformu systému zvláštních zpravodajů OSN; přijaly postupy pro účinné řešení případné předpojatosti a neefektivnosti, které by mohly ohrozit mandát agentur OSN, a zajistily odpovídající prověřování zaměstnanců a dohled nad nimi a případně jejich odvolání;

g) pokračovaly v posilování spolupráce s partnery, jako jsou Spojené státy, s cílem dosáhnout konsensu a prosazovat účinný mnohostranný řád;

h) připomínaly, že úkolem Rady bezpečnosti OSN je prosazovat mezinárodní mír a bezpečnost a zajistit, aby ti, kdo porušují mezinárodní právo, byli hnáni k odpovědnosti, a aby prozkoumaly způsoby, jak posílit úlohu Valného shromáždění OSN v této oblasti prostřednictvím systému hlasování kvalifikovanou většinou po vzoru EU, tj. aby se rezoluce Valného shromáždění OSN, pro něž hlasovala dvoutřetinová většina členů zastupujících dvě třetiny obyvatelstva, považovaly za závazné;

Mír a bezpečnost

i) znovu odsoudily protiprávní válečnou agresi Ruska vůči Ukrajině a jeho útoky na globální strukturu pro mír a bezpečnost, včetně nástrojů Rady bezpečnosti OSN; zasazovaly se o úplné příměří s cílem zmírnit utrpení civilního obyvatelstva a o komplexní, spravedlivý a trvalý mír pro Ukrajinu, včetně spolehlivých bezpečnostních záruk založených na Chartě OSN a mezinárodním právu, a zároveň zajistily plnou odpovědnost za válečné zločiny; podporovaly OSN při určování právních mechanismů pro mobilizaci zmrazených ruských aktiv na obnovu Ukrajiny, aniž by to znamenalo finanční zátěž pro členské státy EU;

j) vyjádřily znepokojení nad rizikem závažnější konfrontace na Blízkém východě a nad destabilizující úlohou Íránu a jeho regionálních zástupných subjektů; zintenzivnily diplomatické úsilí na mnohostranných fórech a usilovaly o užší spolupráci s partnery EU v regionu s cílem podpořit zmírnění napětí, obnovu a smysluplný dialog; vyzvaly všechny aktéry, aby plnili své závazky vyplývající z mezinárodního práva, aby tak mohlo být dosaženo spravedlivého, komplexního a trvalého míru založeného na dvoustátním řešení;

k) snažily se diplomatickými cestami zabránit další eskalaci v Tchajwanském průlivu a v Jihočínském moři a odmítly jakoukoli jednostrannou změnu statu

quo; spolupracovaly s podobně smýšlejícími partnery na posílení stability v regionu; zdůraznily, že rezoluce OSN 2758 neurčuje svrchovanost Čínské lidové republiky nad Tchaj-wanem, a důrazněji podporovaly smysluplnou účast Tchaj-wanu v mezinárodních organizacích;

l) nadále spolupracovaly s OSN na řešení globálních bezpečnostních výzev prostřednictvím předcházení konfliktům, mediace, budování míru a řešení krizí v souladu se strategickým partnerstvím EU a OSN pro mír a bezpečnost; uznaly zásadní úlohu mírových operací OSN a využily přezkumu budoucnosti těchto operací k zajištění toho, aby byly přizpůsobeny současné bezpečnostní situaci;

m) uvědomily si závažná rizika vyplývající z nových závodů ve zbrojení a oslabení celosvětového úsilí o odzbrojení, které je z velké části způsobeno posilováním jaderného arzenálu v Rusku, Číně a Severní Koreji; nadále chránily a posilovaly mnohostranné rámce upravující nešíření a kontrolu zbraní i rámce upravující vývoz zbraní a zboží a technologií dvojího užití; podporovaly a posilovaly mnohostranné nástroje proti výrobě, budování zásob a používání chemických a biologických zbraní;

Udržitelný rozvoj a lidská práva

n) pokračovaly v začleňování přístupu založeného na lidských právech do udržitelného rozvoje; zdůraznily, že Unie je i nadále největším poskytovatelem oficiální rozvojové pomoci na světě; dále využívaly strategii Global Gateway jako udržitelnou, transparentní, demokratickou a na hodnotách založenou alternativu ke konkurenčním iniciativám v oblasti infrastruktury, která přispívá k plnění cílů udržitelného rozvoje tím, že podporuje vzájemný růst, hospodářskou činnost a vytváření pracovních míst v partnerských zemích a zároveň posiluje strategickou autonomii, geopolitickou pozici a globální důvěryhodnost EU;

o) dávaly jasně najevo, že všechna lidská práva zakotvená v úmluvách OSN musí být plně dodržována; vyzvaly OSN, aby odsoudila globální trendy oslabující tato práva, včetně rostoucí marginalizace lidských práv a zmenšujícího se prostoru pro občanskou společnost;

p) prioritně se zaměřily na boj proti dezinformacím, které se algoritmicky šíří prostřednictvím velkých online platforem, a proti rostoucímu využívání velkých jazykových modelů bez odpovídajících záruk, jejich zneužívání nepřátelskými zahraničními aktéry a neschopnosti velkých technologických společností plnit své povinnosti podle stávajících právních předpisů v této oblasti, což podkopává demokracii a volební procesy;

q) důrazněji prosazovaly svobodu náboženského vyznání a přesvědčení a vyzvaly k přijetí účinnějších opatření na ochranu náboženských a jiných menšin, včetně křesťanských komunit;

r) posílily závazek EU prosazovat společně s partnery celosvětové zdraví;

°

° °

2. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto doporučení Radě, Komisi a místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Vzhledem k rostoucí celosvětové nestabilitě, četným konfliktům a krizím a sílícím hrozbám pro mnohostranný systém je zásadně důležité prosazovat a posilovat mezinárodní řád založený na pravidlech a zajistit účinné fungování mezivládních organizací. Zpráva zdůrazňuje, že je třeba podporovat účinný mnohostranný řád založený na pravidlech, jehož jádrem je OSN, prosazovat a bránit mezinárodní právo a dodržovat pravidla a zásady Charty OSN a zároveň usilovat o účinnější, účelnější, transparentnější, finančně udržitelnější a reakceschopnější OSN, která je schopna čelit současným i novým globálním výzvám.

Zpráva připomíná závazek EU v oblasti lidských práv, udržitelného rozvoje a mnohostranné spolupráce a zdůrazňuje, že EU je největším poskytovatelem rozvojové pomoci a podporuje cíle udržitelného rozvoje a že je nutné bojovat proti dezinformacím, chránit základní svobody a prosazovat svobodu náboženského vyznání nebo přesvědčení. Zdůrazňuje rovněž, že je třeba modernizovat mandáty a postupy OSN, aby byla zajištěna účinnost, nestrannost a důvěryhodnost celého systému.

Zasazuje se o využívání mnohostranné spolupráce, díky níž bude možné lépe řešit současné výzvy, jako je zachování mezinárodního míru a bezpečnosti, boj proti šíření zbraní hromadného ničení, podpora udržitelného rozvoje a prosazování lidských práv na celém světě.

PŘÍLOHA: ZVEŘEJŇOVÁNÍ PODNĚTŮ

Zpravodaj v souladu s článkem 8 přílohy I jednacího řádu prohlašuje, že do své zprávy zahrnul podněty k záležitostem týkajícím se předmětu spisu, které při vypracovávání návrhu zprávy obdržel od zástupců zájmových skupin spadajících do oblasti působnosti interinstitucionální dohody o povinném rejstříku transparentnosti[1] nebo představitelů orgánů třetích zemí, včetně jejich diplomatických misí a velvyslanectví:

1. Zástupci zájmových skupin spadající do oblasti působnosti interinstitucionální dohody o povinném rejstříku transparentnosti
2. Představitelé orgánů třetích zemí, včetně jejich diplomatických misí a velvyslanectví

Výše uvedený seznam je sestaven na výhradní odpovědnost zpravodaje.

Pokud jsou na seznamu uvedena jména, funkce, případně jména i funkce fyzických osob, Zpravodaj: prohlašuje, že příslušné fyzické osoby byly seznámeny s prohlášením Evropského parlamentu o ochraně osobních údajů č. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), které stanoví podmínky platné pro zpracování jejich osobních údajů a práva související s tímto zpracováním.

[1] Interinstitucionální dohoda ze dne 20. května 2021 mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o povinném rejstříku transparentnosti (Úř. věst. L 207, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj)